

Apstiprināts biedrības “Latvijas Ārstniecības personu profesionālo organizāciju savienība”
kopsapulcē 2017. gada 16.februārī, Protokols Nr.2017./1

LATVIJAS ĀRSTNIECĪBAS PERSONU PROFESIONĀLO ORGANIZĀCIJU SAVIENĪBAS ĒTIKAS KODEKSS

Ētika ir mācība par tikumību — rūpīgas un sistemātiskas pārdomas par morāla rakstura lēmumiem un uzvedību, kā arī to analīze pagātnē, tagadnē un nākotnē. (Medicīnas ētikas rokasgrāmata. PMA)
Šis ētikas kodekss apstiprināts Latvijas Ārstniecības personu profesionālo organizāciju savienības kopsapulcē, un tas ir jāievēro visiem Latvijas Ārstniecības personu profesionālo organizāciju savienības (turpmāk tekstā - LĀPPOS) biedriem.

Katram LĀPPOS biedram jāapzinās tradicionālās ētikas normas un jārīkojas saskaņā ar to galvenajiem principiem.

LĀPPOS ētikas kodekss veidots, ņemot par pamatu Medicīnas ētikas starptautisko kodeksu, ko 1983. gadā izstrādājusi un atzinusi Pasaules Medicīnas asociācija.

1. LĀPPOS biedru ētikas pamatprincipi

1.1. LĀPPOS biedra darbības pamatprincips ir cieņa pret dzīvību, cilvēci un atsevišķu cilvēku tiesībām neatkarīgi no viņa tautības, rases, ticības, vecuma, dzimuma, politiskiem uzskatiem un stāvokļa sabiedrībā. Kopā ar pārējo sabiedrību LĀPPOS biedrs ir atbildīgs par sabiedrības vispārējās veselības uzlabošanu un taisnīgu veselības aprūpes sistēmu.

1.2. LĀPPOS biedra galvenais pienākums ir rūpēties un aizsargāt cilvēka veselību un dzīvību. LĀPPOS biedrs ciena pacienta uzticību un darbojas tikai viņa interesēs. Ja pacienta intereses ar savu rīcību apdraud cita persona, LĀPPOS biedra pirmais pienākums ir aizstāvēt pacienta intereses un tikai pēc tam citas personas vai sabiedrības intereses.

1.3. LĀPPOS biedrs ir atbildīgs par savu profesionālo kompetenci, teorētisko un praktisko zināšanu līmeņa celšanu, kā arī aktīvi piedalās medicīnas izglītības un praktiskā darba standartu attīstīšanā. Uzņemoties atbildību un pienākumus vai uzdodot veikt šos uzdevumus citiem, LĀPPOS biedrs izvērtē savas zināšanas un spējas.

1.4. Kā profesionālā darbībā, tā privātā dzīvē LĀPPOS biedram jāatturas no tādas uzvedības vai rīcības, kas var apkaunot viņa profesiju vai radīt šaubas par viņa godīgumu un cieņu.

Par visaugstāko morāli jāuzskata godīgumu un profesionālās spējas.

1.5. Citu cilvēku interešu aizskaršana, pazemošana, kolēģu noniecināšana vai citas līdzīgas darbības veselības aprūpē savtīgos nolūkos nav savienojamas ar LĀPPOS ētikas kodeksa principiem.

1.6. Lai panāktu atbilstošus sociālos un ekonomiskos darba apstākļus un pietiekamu atlīdzību par savu darbu, LĀPPOS biedrs piedalās savu profesionālo un citu organizāciju darbā, kas aizstāv LĀPPOS biedru intereses.

1.7. Vietā, kur LĀPPOS biedrs veic savu profesionālo darbību, viņa rīcībā jābūt atbilstošiem apstākļiem un tehniskam aprīkojumam.

LĀPPOS biedrs nedrīkst savā profesijā darboties apstākļos, kas varētu kompromitēt viņa profesionalitāti un veselības aprūpes kvalitāti.

1.8. LĀPPOS biedrs nevar pieņemt darba samaksu vai honorāru, kas var izraisīt viņa neatkarības ierobežojumu vai tās atstāšanu novārtā.

1.9. LĀPPOS biedram, kam uzdots veikt cita LĀPPOS biedra kontroles funkcijas, jābūt ļoti piesardzīgam un objektīvam savos izteicienos un slēdzienos. Tos drīkst izpaust citām personām, tikai normatīvajos aktos noteiktos gadījumos.

2. LĀPPOS biedra atbildība pret pacientu

2.1. LĀPPOS biedrs nodrošina profesionālu veselības aprūpi, ko nosaka atbilstošs profesijas standarts, apliecina līdzjūtību un ciena pacienta gribu veselības aprūpes veida un veselības aprūpes personas izvēlē.

2.2. LĀPPOS biedram jāsniedz pirmā medicīniskā palīdzība jebkurā situācijā.

2.3. Nepieciešamības gadījumā LĀPPOS biedram jārekomendē pacientam cita veselības aprūpes speciālista konsultācija.

2.4. LĀPPOS biedram jātur noslēpumā konfidenciālās ziņas par saviem pacientiem un kolēģiem. Tās drīkst izpaust tikai ar pacienta atļauju, kā arī normatīvajos aktos noteiktos gadījumos. Katram pacientam pēc viņa lūguma jāsniedz nepieciešamās ziņas, kas ļautu pacientam izmantot viņa tiesības.

2.5. LĀPPOS biedram jānosaka veselības aprūpes veids, kādu viņš uzskata par nepieciešamu, ja pilngadīgais vai nepilngadīgais slimnieks vai viņa tuvinieki nespēj dot savu atļauju un ja citu likumisko pārstāvju nav klāt.

2.6. LĀPPOS biedram jābūt rīcībnespējīga pacienta un mazgadīga pacienta aizstāvim, ja tuvinieku rīcība neveicina veselības uzlabošanos. Ja LĀPPOS biedrs konstatē, ka mazgadīgais vai rīcībnespējīgais pacients ir bijis pakļauts cietsirdīgai rīcībai, jālieto vispiemērotākie līdzekļi, lai viņu

aizsargātu, nepieciešamības gadījumā nevilcinoties informēt kompetentas varas iestādes.

2.7. LĀPPOS biedram jābrīdina pacients, ja viņa morāles principi vai reliģiskā pārliecība neļauj lietot pacienta izvēlētos veselības aprūpes veidus, kā arī, ja LĀPPOS biedrs neatzīst pacienta izvēlēta veselības aprūpes veida pamatotību.

2.8. LĀPPOS biedram ir tiesības noteikt honorāru, vērtējot gan personiski sniegto palīdzību, gan katra pacienta maksāspēju. LĀPPOS biedram ir tiesības sniegt profesionālo palīdzību bez maksas.

3. LĀPPOS biedra profesionālā atbildība un atbildība pret citām ārstniecības personām

3.1. Katrā LĀPPOS profesijā strādājošam LĀPPOS biedram ir jābūt godīgam pret pacientu.

3.2. Profesionālās noteiktā pašdisciplīna ir privilēģija, un ikvienam LĀPPOS biedram pienākums to saglabāt un veicināt.

3.3. LĀPPOS biedra uzvedībai jābūt nevainojamai, lai saņemtu cieņu, kādai jābūt sabiedrībā pret visiem LĀPPOS biedru pārstāvēto profesiju darbiniekiem.

3.4. LĀPPOS biedram jāizvairās kaitēt savu kolēģu reputācijai, kā arī jāraugās, lai visi LĀPPOS biedri, ar kuriem kopā strādā, ievērotu ētikas kodeksa normas.

3.5. LĀPPOS biedram jālūdz kompetenta kolēģa padoms, ja pacienta diagnostika, izvērtēšana vai veselības aprūpe ir sarežģīta vai neskaidra, vai, ja to vēlas pacients.

3.6. Ja kāds kolēģis lūdz konsultāciju, LĀPPOS biedrs to neatsaka un informē par saviem novērojumiem un ieteikumiem.

3.7. LĀPPOS biedrs informē pacienta ārstējošo ārstu, ja konkrētā situācija pārsniedz LĀPPOS biedra kompetences robežas.

3.8. LĀPPOS biedram jāsadarbojas ar visām ārstniecības personām un ārstniecības atbalsta personām, kas, pēc viņa domām, var palīdzēt izmeklēt pacientu un veikt pacienta veselības aprūpi.

3.9. LĀPPOS biedram jāsaņemas un jāinformē savs kolēģis, kurš turpina veikt viņa pacienta veselības aprūpi, ja pacients slimo ar sabiedrībai bīstamu infekcijas slimību.

3.10. LĀPPOS biedrs nepārvilina pacientus no saviem kolēģiem.

3.11. LĀPPOS biedram pacientu interesēs jāuztur koleģiālas attiecības ar citām ārstniecības personām un ārstniecības atbalsta personām un jārespektē to profesionālā neatkarība.